

Deuteronomium 34:4

1 Mozes mag Kanaan niet in 2 Mozes mag Kanaan wel zien

Gemeente,

Mozes neemt afscheid. Afscheid van het volk dat hem lief is. Want de HEERE heeft tegen hem gezegd om de berg Nebo op te klimmen. Vandaar zal hij het hele land Kanaan te zien krijgen. En dan zal hij sterven. Hij zal het volk dus niet Kanaan binnenbrengen. Maar God heeft al wel iemand aangewezen die dat zal mogen doen: Jozua. Jozua, de man die wij na de vakantie hopen te volgen in de prediking. Bij zijn doortocht door de Jordaan, de inname van Jericho, de geschiedenis bij Ai, de list van de Gibeonieten, de verovering van Kanaan.

Vanmorgen nemen wij ook afscheid. We nemen afscheid van elkaar voor de vakantieperiode. Voor 5 zondagen. En velen zullen afscheid nemen, van ouders, kinderen, familie om op vakantie te gaan. Voor 1, 2 of 3 weken. Als we maar beseffen dat het ook voorgoed kan zijn. Niet iedereen komt per definitie weer veilig thuis, niet elke thuisblijver blijft in leven tot anderen weer terug zijn. Dat geldt al aan het begin van elke dag als je afscheid neemt voor school of werk. Daarom willen we luisteren naar Deuteronomium 34. Mozes' afscheid en sterven.

Het leven van Mozes kunnen we in drie perioden onderverdelen. Eerst 40 jaar aan het hof in Egypte. Dan 40 jaar in Midian, bij de kudde van zijn schoonvader, en dan 40 jaar met Israel in de woestijn. Van de uittocht tot aan de grens van Kanaan. De twee periode daarvoor stonden ook in dat teken. Om Mozes op die laatste 40 jaar, als leidsman van het volk, voor te bereiden. Heel zijn leven stond eigenlijk in dat teken. En nu is zijn levenswerk bijna voltooid. En je kunt alleen daarom begrijpen dat Mozes heel graag het volk ook zelf in Kanaan had willen brengen. De kroon op zijn werk, de voltooiing om dat prachtige beloofde land zelf in te trekken met het volk.

1 Mozes mag Kanaan niet in

Maar dat zal niet gebeuren. Dat was al jaren bekend. Want in Numeri 20 was het weer eens zover: het volk was ontevreden. Liep weer eens te mopperen. Nou, dat was niet voor het eerst. Was al wel 10 keer eerder gebeurd. En alle tien de keren had God hen uitgeholpen en was het mopperen voor niets geweest. Maar het is weer eens zover.

Waarom hebben we geen water, geen drinken? En nou verliest Mozes toch een keer zijn geduld. Zelfs Mozes. God had gezegd: geef hen te drinken door te spreken tegen de rots. Maar Mozes is het nou zat. Hij is kwaad. En hij slaat op de rots. Laat er maar water komen, laat ze maar

drinken en voor mijn part verdrinken ze d'r in. Stelletje ontevreden schepsels. Ja, Mozes is het zat. Maar.....de HEERE niet. De HEERE wilde niet in toorn water geven, maar in liefde. Niet aan het eind van Zijn geduld, maar nog volop in lankmoedigheid. Mozes weerspiegelt hier de HEERE niet. Mozes geduld is eerder op dan dat van de HEERE. Mozes zegt: je bekijkt het maar. Maar de HEERE ontfermt Zich nog. Mozes is kwaad, de HEERE verdrietig en goedertieren.

Mozes vertoont niet het beeld van zijn Zender. En dat is erg: het volk krijgt nu een verkeerd beeld van God. Krijgt een verwrongen Godsbeeld. Daarom luistert dat zo nauw voor ambtsdragers, voor opvoeders. Want die horen Gods beeld te weerspiegelen. Gods lankmoedigheid. En die gaat heel ver. Als wij het met iemand helemaal gehad hebben, als wij het mooi genoeg vinden, als wij ermee aan het eind zijn, met je niet te gauw denken dat de HEERE dat ook wel zal zijn. Want Zijn goedheid en lankmoedigheid hebben wel een grens, maar die ligt meestal nog 10 of 100 keer verder dan de onze. En dat hebben wij te weerspiegelen.

Daarom mag Mozes Kanaan niet in. Omdat God Mozes terechtwijst en omdat God het volk zal laten merken dat Zijn goedheid veel groter is dan die van Mozes. Daarom komt Mozes niet in Kanaan. En daar zitten in elk geval drie lijnen in:

De eerste is die van kastijding. Kastijding, ja. En dat is geen straf. Straf is vergelding, straf is wat je verdient. Maar dat is dit niet. Want Mozes krijgt wel vergeving. Mozes blijft Gods knecht. God gaat nog steeds vertrouwelijk met Mozes om. Open Zijn hart voor hem. Spreekt tot hem als man met zijn vriend. Mozes blijft kind en knecht van God. De straf van ontslag, van opzegging van de liefde, krijgt hij niet. Maar hij wordt gekastijd. Hij mag Kanaan niet mee in. Dat mooie wordt hem afgenomen. Maar: God blijft zijn God.

Dat is dankzij de Heere Jezus. Hij vertoonde altijd Gods beeld. Hij heeft ons God geopenbaard. En Hij verdroeg alles van het volk zonder in woede uit te vallen. Alle bespotting, bespuwing, valsheid, slagen oneindig meer dan Mozes, maar Hij viel niet uit. Hij bad: Vader vergeef het hun want zij weten niet wat zij doen. Zo lankmoedig is God. Tot ons behoud genegen. O kom, kom tot Hem. En van hem leer je ook verdraagzaamheid. Hij maakt je Zijn beeld gelijkvormig.

En weet u wat je dan zegt? Beter zo dan andersom. Beter zo, dan dat Mozes wel Kanaan in had gemogen, maar God had Zijn band met hem verbroken. Ja? Beter gekastijd, geslagen, iets afgenomen, iets niet gekregen, maar nog steeds gemeenschap met God, dan andersom: dat je wel alles krijgt wat je wilt, maar geen gemeenschap met God. Beter

gekastijd in Gods liefde, dan overladen met weldaden in Zijn toorn. Dat is leven met God. De diepste schreeuw is om God. Om gemeenschap met God, toegang tot Zijn hart en vrede. Want als dat mij ontzegd zou worden, daar weegt geen gelukkig leven tegenop.

De tweede lijn is die van beproeving. Want je kunt begrijpen dat Mozes wel heel graag meegewild had. Zijn levenswerk bekronen. En dan dat land waar hij zoveel van gehoord had, land van belofte. Mooier was er niet. Niet voor niets heeft Mozes in Deuteronomium 3 er nog om gebeden: o HEERE, mag het misschien toch nog? Ik wil zo graag. Ik heb er zo naar uitgezien en het lijkt me zo mooi. Nee, Mozes, spreek er niet meer over. Nee. Dat is beproeving.

Je wilt zo graag iets bereiken. Iets in je leven, met je leven. Je verlangt zo en al zolang naar verkering, naar huwelijk. Naar de kinderzegen. Naar diploma en slagen. Naar werk of uitbreiding daarvan. Je hebt er al zolang je alles voor ontzegd. En je hebt het in je gebed neergelegd: HEERE, ik wil het zo graag, het is toch niet iets verkeerd, en daarom zou ik het zo graag willen. Mag het, HEERE?

En het kan zijn dat de HEERE laat merken, soms in je bidden, soms door hoe je leven verdergaat: nee. Je zult het niet meemaken. Je voelt het kruis aankomen, je ziet de pijn voor je liggen, heel je leven. Dat doet pijn. Dat blijft pijn doen. Eén is er die je daarin kent. Jezus. Mens van vlees en bloed geworden. Hij wilde graag leven, leven. Maar Hij bad: Vader indien het mogelijk is laat deze beker van Mij voorbijgaan, maar: Uw wil geschiede. Hij ging voor mij de eeuwige dood in, de toorn Gods. Opdat ik leven zou in eeuwigheid in Gods gunst. Hij leert het: Vader, Uw wil geschiede. Toch is Mozes er nu niet meer opstandig onder. Hij mag weten: HEERE, het is Uw doel, het is tot Uw eer. Dat leer je van Hem, de Heere Jezus.

De derde lijn is de lijn van bewaring. Achteraf kun je dat zo wel eens zien, te zien krijgen. Bewaring. God heeft Mozes ook bewaard door hem buiten Kanaan te laten blijven. Het zou wat geweest zijn: Mozes die Israel in Kanaan brengt. De man die de kroon op zijn werk zet. Van uittocht tot intocht, van Egypte tot Kanaan: Mozes. "The big man". Hij zou er zomaar wat mee hebben kunnen worden. Of het volk zou het ervan gemaakt hebben: Mozes, Mozes. Daarom Mozes Kanaan niet in, daarom Mozes' lichaam door God Zelf begraven op een plaats die niemand weet, zodat niemand er afgoderij mee kan bedrijven.

Voor dat gevaar bewaart de Heere de Zijnen wel eens. Want o die eerezucht ligt zo na. En als dan alles lukt, als je dan precies je planning rond krijgt, en de kroon erop komt, je kunt het en het lukt. Je studie, je bedrijf. O, je stijgt zomaar de lucht in. Op eer en roem belust. En

mensen maken je zomaar tot een bijzonderheid. Als alles voor de wind gaat, alles lukt, o je laat God zo gauw los, de eeuwige dingen laat je zo makkelijk los.

Later zie je dat wel eens; HEERE ik dank u dat mijn doel niet lukte. Het is goed zo, Heere. Want o ik was er wat mee geworden, want o, ik had me nergens meer om bekommerd wat mijn ziel betreft. Het is goed zo, HEERE. En je bidt: HEERE, bewaar me voor al te veel voorspoed, voor al te veel hoogheid. HEERE, weerhoud me van eerzucht die zich voeden laat, houd me klein en nederig, afhankelijk en dichtbij de eeuwigheid.

2 Mozes mag Kanaan wel zien

Mozes: niet Kanaan in. Wel Kanaan zien. Op de grens van punt één en punt twee trekken we nog een lijn. Een lijn van Luther. Kijk, Luther ziet Mozes vooral als de man van de wet. Mozes, de man die de wet ontving en gaf. Maar Mozes brengt het volk niet in Kanaan. De man van de wet brengt hen er niet. De wet brengt het volk niet in Kanaan. Want de wet eist het volmaakte. Doe dat en gij zult leven. En vervloekt is ieder die niet blijft in al, in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen. De wet eist het volmaakte. Altijd, van buiten en van binnen.

O, denk toch niet: het zal wel loslopen, ik kom er zo wel. Al had u maar één keer gezondigd in uw leven: de wet zegt: buiten blijven.

O, dat onderhandelen is zo zinloos. Als ik nu eens wat meer zus en wat minder zo. Tot nu toe leefde ik niet zo best, als ik nu eens beter mijn best ga doen en er me meer voor in ga zetten. O, dat onderhandelen om de wet tevreden te stellen, om God tevreden te

stellen. Dat is zo zinloos, zo dwaas. Want met de wet valt niet te onderhandelen. Met God valt niet te onderhandelen. Wat niet volmaakt is, is schuld. Wie niet volmaakt is, krijgt straf, blijft onder het oordeel. Je komt er niet, nu niet en nooit niet op die manier. Geef het nu eens op: Heere, nooit, nooit kom ik in het reine met U, met de wet. Naar recht is het over en uit, afgelopen en verloren. Mozes brengt je niet in Kanaan. Dat doet Jozua. En Jozua, zijn naam is als de heenwijzing. Jozua: God verlost. Jezus: God verlost. Jezus vervult de wet. Jezus maakt vrede met God, volkomen en volmaakt. Jezus leidt Zijn volk Kanaan binnen, de hemel binnen. Jezus wacht tot de wet zondaren bij Hem aflevert. Zondaren, die door de wet alles uit handen geslagen is, die door de wet overall vandaan gedreven zijn om ze te brengen bij Jezus. Jezus wacht

zondaren op die aan het einde van de wet zijn. Hij leidt Kanaan binnen.
Jezus.

Mozes mag Kanaan wel zien. God roept hem, al in Deuteronomium 3, om de berg Nebo op te gaan. En vanaf de berg zal de HEERE hem het wel laten zien. Nebo lag daarvoor uitermate gunstig. Gunstig gelegen tov Kanaan om er goed uitzicht over te hebben. En tegelijk moet God ook Mozes' ogen versterkt hebben, want een gewoon mens kan ook vanaf Nebo niet zover kijken dat hij helemaal de Middellandse Zee ziet liggen en de Golan hoogte en het zuiden. Maar Mozes mag het zien van God. Het beloofde land. De steden, de gewassen, de vruchtbomen, de vlakten en de bergen, alles. Mozes mag vanaf Nebo het Beloofde land zien, voor hij in de hemel wordt opgenomen tot God genomen wordt.

En daarom heeft Mozes afscheid genomen van het volk. Eigenlijk is heel Deuteronomium een afscheidstoespraak van Mozes. Hij brengt het volk in herinnering hoe de HEERE hen geleid heeft. Hij roept het volk op aan het einde: het leven en de dood heb ik u voorgesteld, het leven en de vloek. O, kies dan het leven opdat gij leeft. Hij wijst Jozua aan als opvolger. En dan gaat hij de berg op om te sterven.

Zo nemen ook wij afscheid in vakantietijd. Misschien gaan we net als Mozes, de berg op. In Zwitserland of Oostenrijk. Of we gaan het bos in, op de Veluwe. Of we gaan naar het strand in Zeeland, of Spanje. Of we gaan de grotten in, in België, de steden in in Duitsland. En misschien geldt ook ons dat wij niet meer terug zullen komen. We kunnen wel zeggen: tot ziens, maar wie zijt gij o mens, gij die niet weet wat morgen zijn zal. In plaats dat gij zeggen zoudt: indien de Heere wil en wij leven zullen..... misschien komen we wel niet terug.

Geldt niet bij het afscheid: Bereid uw huis want gij zult sterven. Bereid uw huis. Ja, bereid je huis, je geliefden, je gezin erop voor. Hoe nemen we afscheid? Nou, goede reis en tot ziens, ja zeker weten jo. Of: bereid je je huis als Mozes. Je spreekt over de werken van de HEERE. wie Hij is en wat Hij heeft gedaan. In het voorgeslacht, in je leven en je zegt: o, zoek toch de HEERE. En als ik niet meer terugkom, dan ligt daar en daar wat je weten moet. Bereid uw huis. Voogdijschap voor een jong gezin, een geestelijk testament in woorden of zwart op wit geschreven, waar alles ligt.

Laten we zo afscheid nemen. Ja, ook al ben je nog niet zo oud en voel je je nog goed. Mozes was het ook niet aan te zien. Hij was 120, maar zijn vader Amram was 137 geworden, 17 jaar ouder. En Mozes was nog sterk en vitaal en kende geen gebreken. De dokter had gezegd: nou,

met dat hart van u kunt 150 worden. En toch: hij zou niet terugkomen. Dat kan ook u gelden, ook jou, ook mij. En dan.... Heb je huis bereid?

Als je dat gedaan hebt, kun je gaan, op vakantie. Toen hij dat gedaan had kon hij gaan, Mozes, de berg op. En op die berg zag hij dus het beloofde land. En als hij naar beneden keer zag hij de Jordaan, die kolkende stroom. Maar vanaf Nebo maar een smal lintje om overheen te stappen. Voor zijn sterven liet God het hem zien. Het land der belofte. Helemaal. Zo laat God Zijn kinderen het land der belofte zien voor hun sterven. Waar al de beloften vervuld zijn. De belofte van met Christus te zijn. Hem ten volle te zien en volkomen te genieten. De belofte van zonder zonde te zijn en Hem te verheerlijken. De belofte van als koningen te heersen met Christus. De belofte dat er geen dood meer zijn zal, geen moeite, rouw, gekrijt of ziekte. De belofte dat ook dit mijn lichaam opgewekt zal zijn en Christus' lichaam gelijk zal wezen. De belofte dat ik eeuwig leven zal en God zal zijn alles en in allen, ook in mij. De belofte dat de blijdschap onbepaald en onbeperkt ten hoogste toppunt stijgen zal. De belofte dat mijn verlossing volkomen zal zijn, voltooid en de schepping zal ook volkomen verlost zijn. Van noord naar zuid en zover je kijken kunt: vervulde beloften en zaligsprekingen: het aardrijk beerven, vertroost worden, God zien, verzadigd worden, Gods kind en erfgenaam zichtbaar zijn.

En weet u welke berg daar nu uitzicht op geeft? Er was maar één berg die zo'n zicht gaf op Kanaan: Nebo. Er is maar één berg die zo'n zicht geeft op de heerlijkheid van hemelse Kanaan. Hij is niet hoog, het is een heuvel: Golgotha. Die heuvel van Christus, de Zaligmaker. Waar voor Hem alleen de hel openging, Hij zag die en Hij zonk erin tot de bodem. En de hemel ging dicht voor Hem. Op die heuvel gaat voor zondaren de hel dicht en de hemel open. Knielend kom je op die heuvel. Schuldbelijdend en je onwaardigheid erkennen. En vanaf die heuvel is uitzicht. Uitzicht op heel het hemelse Kanaan. En dan is de doodsjordaan maar een smal lintje om zo overheen te stappen.

Ja, stel je geen hemel voor om Golgotha heen. Wie van Golgotha niet weet die kan denken en voor zijn gevoel visoenen krijgen van hemelse heerlijkheid en helemaal niet bang zijn, maar dat is bedrog. Dat is bedrog. Dan is de Jordaan een stroom die je kolkend meevoert. Dan is de doodsjordaan een stroom waarin Gods gericht je kolkend meeslept en wegsleurt.

Er is op één plaats uitzicht op het hemelse Kanaan. Golgotha. In Christus Jezus zijn Gods beloften ja en amen. Ligt Kanaan open. En zo krijg je uitzicht onder een preek, aan Zijn tafel, boven de Bijbel met gevouwen handen. Weet u daarvan, weet jij daarvan? Als ouderen. In Barneveld was en is een verzorgings- en verpleegtehuis. Waar ouderen

de laatste fase van hun leven doorbrengen. En dat huis heet: Nebo. Mooi he, als de laatste woonplaats op aarde, aan de Maximalaan of ergens anders Nebo is: uitzicht op Kanaan.

En dan moet je soms weer terug. Na dat uitzicht op Kanaan weer terug het leven in. Dat is wel eens moeilijk. Maar wat denkt u: dat zou toch wel verschil maken. Als je Kanaan gezien hebt, dan kun je toch in Babel niet meer leven alsof alles draait om geld en goed. Zou dat je staan en je gang in dit leven niet stempelen? Als je Kanaan hebt mogen zien. Je gaat anders om met tegenspoed, het is niet je een en je al hier, je gaat anders om met aardse weelde, je geeft graag weg omdat het beste nog komt, je leeft Kanaan tegemoet.

En als ik voor de laatste maal afscheid heb genomen, en Kanaan heb mogen zien, dan neemt God mij op. Dan laat Mozes het volk achter, maar: Jozua is al aangesteld, Mozes kan het volk achterlaten. Dan laa tik de mijnen achter. Hoe moet het met hen als ik er niet meer ben om voor ze te bidden en te zorgen? Daar is Jozua, Jezus. Ik mag ze overlaten aan Hem. Hij zal bidden, Hij zal zorgen, beter dan ik ooit kon.

Afscheid nemen, ziende op Christus, met uitzicht op Kanaan.

Amen